

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 3
0164 OSLO 1

(Eier 99/11358-1)

Gårds/bruksnavn <i>Bjørkegården</i>	
G.nr./br.nr. <i>13/1,3</i>	
Kommune <i>Rollag</i>	Fylke <i>Büskerød</i>
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: <i>Arkeologisk undersøkelse av tre küllgroper; R 13, R 18 og R 30</i>	
Flyfoto	Kartref. <i>BÜ 048-5.4, Veggli.</i>
Innber./rapport/reg. ved: <i>Ole Grimsrød</i>	Dato <i>26.08.1999</i>

Innberetning fra utgravning av tre kullgroper på Bjørkegården, 13/1, 3 Rollag kommune i Buskerud.

Bakgrunn for undersøkelsen

I forbindelse med endring av en eldre stadfestet reguleringsplan for Veggli sentrum foretok Buskerud fylkeskommune en arkeologisk registrering i området 28.05. 1998. Det ble da funnet 28 automatisk fredete kulturminner. Oldsaksamlingen har tidligere frigitt en kullgrop. (R1). Den ble arkeologisk undersøkt av Jens Rytter, jfr. rapport av 16. oktober 1998. Ytterligere tre kullgroper (R 13, R 18) samt R 30 som kommune sjøl fant ved rydding i området vanskeliggjør opparbeidelse av servicesenter og omsorgsboliger. Kommunen søkte derfor om dispensasjon fra kulturminneloven om inngrep i gropene. Buskerud fylkeskommune anbefalte søknaden. Universitetets Oldsaksamling sluttet seg til Buskerud fylkeskommunes vurdering og ga tillatelse til inngrep, under forutsetning at det ble foretatt en arkeologisk undersøkelse.

Tidsrom og deltakere

Utgravning og dokumentasjon ble foretatt av Ole Grimrud den 28. juli 1999 i samarbeid med Veggli Bil Og Maskin A/S ved Birger Bergan i strålende sommervær.

Landskapet

Undersøkelsesområdet ligger på sørsida av Numedalslågen mellom elvene Nørsteåe i NV og Medåe i SØ. Grunnet anleggsarbeid er landskapet temmelig endret. Større mengder utfyllingsmasse er påkjørt i området. Det ligger i en NØ vendt skråning ned mot Numedalslågen sør for Veggli sentrum. (Vedlagte ØK er foreldret) Undersøkelsesområdet er i dag kledt med barskog, men vil seinere bli boligområde. Marka er til dels blokkrik og det er en del større stein i undergrunnen, samt sand- og grusavsetninger. Lokale informanter kunne opplyse at det ved storflom i de nevnte sideelver til Lågen hadde området vært oversvømmet.

Utgravningen

Grop R 18 ligger rett under en NV-SØ gående kraftledning. Den var delvis uforvarende skadet av anleggsarbeid fordi den hadde vært tildekket av kvist. Torv var tatt av på NV sida av gropa. Her var jorda tydelig kullblandet. Sannsynligvis er dette kull fra voller som er fjernet, men sjølve gropa var inntakt. Gropas diameter var ca 2 m. Dypden fra dagens overflate var ca 40 cm, men fordi området var så omrotet kan den opprinnelig ha vært djupere. Det ble gravd en Ø- V gående sjakt i gropa. Også i bunnen av gropa var torvlaget fjernet, og kull kunne sees i dagen. Undergrunnen var av rein, gul sand.

Grop R 30 var godt bevart og meget klart markert. Den lå i en naturlig forsenkning i terrenget uten spesiell markert voll. Den er nærmere 70 cm djup, med ganske bratte sider; diameter ca 2,20 m. Gropa lå tett inntil et området hvor det var tilkjørt en større steinfylling. Det var derfor naturlig for maskinen å fjerne den NØ delen av gropa. Utvaskingslag ca 40 cm på sidene indikerte den opprinnelige overflata. Det var en markert, kraftig kullstripe midt i gropa.

Grop R13 ble etter en tids leting funnet ved at det ble oppdaget et markeringsbånd i et tre med meget bleket skrift. Gropa er meget uklar i terrenget. Det som kunne tolkes som en voll i NV var en stor stein samt en gammel rot. Den lå slik til at det ikke var mulig å grave den ut med

maskin. Det ble derfor gravd en sjakt for hand. Det ble funnet noe kull i undergrunnen. Det ble tatt en kullprøve av dette, men det må understrekes at denne gropa i forhold til de andre registrerte i område er meget uklar og dårlig markert i terrenget.

Analyser

Kullprøver er sendt Helge I. Høeg for vedartsanalyser. Disse skal c14 dateres ved Laboratoriet for radiologisk datering i Trondheim. Disse rapportene vil bli ettersendt.

Fotoliste

Fargedias:

- 1: R.18 sett fra SØ mot NV
- 2: ---"---
- 3: ---"--- sjakt sett fra NV mot SØ
- 4: ---"---sjakt sett fra NØ mot SV
- 5: R 30 gropas midtparti fra S mot N
- 6: ---"---
- 7: Midten av gropa gjennomskjært sett fra S mot N
- 8: ---"---
- 9: R13 sett fra N mot S
- 10 R 13 sett fra Ø mot V

Kontakkopier, svart/hvitt: negativnr.: 24615

25: R 18 før utgravning, sett fra V mot Ø. Torva var fjernet allerede før ankomst.

26: R 18 sjaktet, sett fra NV

27 og 28 utgår

29: R 30 sett ovenfra før sjakting

30: ---"---

31: Profil av sjakt

32: ---"---

33: R 13, noe tvilsom grop.

34:--"--

Funnliste

Pose 1: R 13 kullprøve 6,5 g.

2: R 18 ---"--- 24,8 g

3: R 30 ---"---- 35,1g

Vedlegg

Felttegninger, utsnitt av Øk og M711- kart, vedartsanalyse

Tekniske- og administrative opplysninger

Undersøkelsesperiode: 18. august 1999

Prosjektreferanse: 19993003

Undersøkt areal: ca 50 m²

Anr.: 99/116

Cnr.:

Arkeologisk personale/ feltleder: Ole Grimsrud

ØK: BU 048.5-4

M711 1615 II Nore

Koordinater UTM NM 089558

Sonebelte 32V

**UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING**

Frederiks gate 2
0164 Oslo

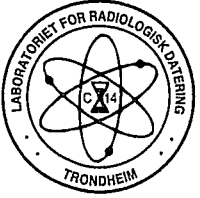
Gårds/bruksnavn Bjørkegården	
G.nr./b.nr. 13/1	
Kommune Rollag	Fylke Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Eier/ bruker, adr.	
Gjelder: Prosjektnr.: 19993003. Reguleringsplan for Veggli sentrum. Datering av tre kullgroper	
Flyfoto	Kartref.
Innber./ rapport/ reg. ved: Ole Grimsrud	Dato 17. desember 1999

Dateringsrapport fra Laboratoriet for radiologisk datering ved NTNU viser at kullgroperne har vært i bruk i middelalder og nyere tid.

Registrering nr. 13 er datert til 1300-1400 e.kr
R 18 er yngre enn 1660
R 30 er yngre enn 1655

Ole Grimsrud

Ole Grimsrud

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU - Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

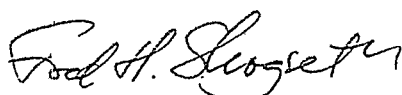
Oppdragsgiver: Grimsrud, Ole
Universitetets oldsakssamling
Universitetet i Oslo

DF-3168

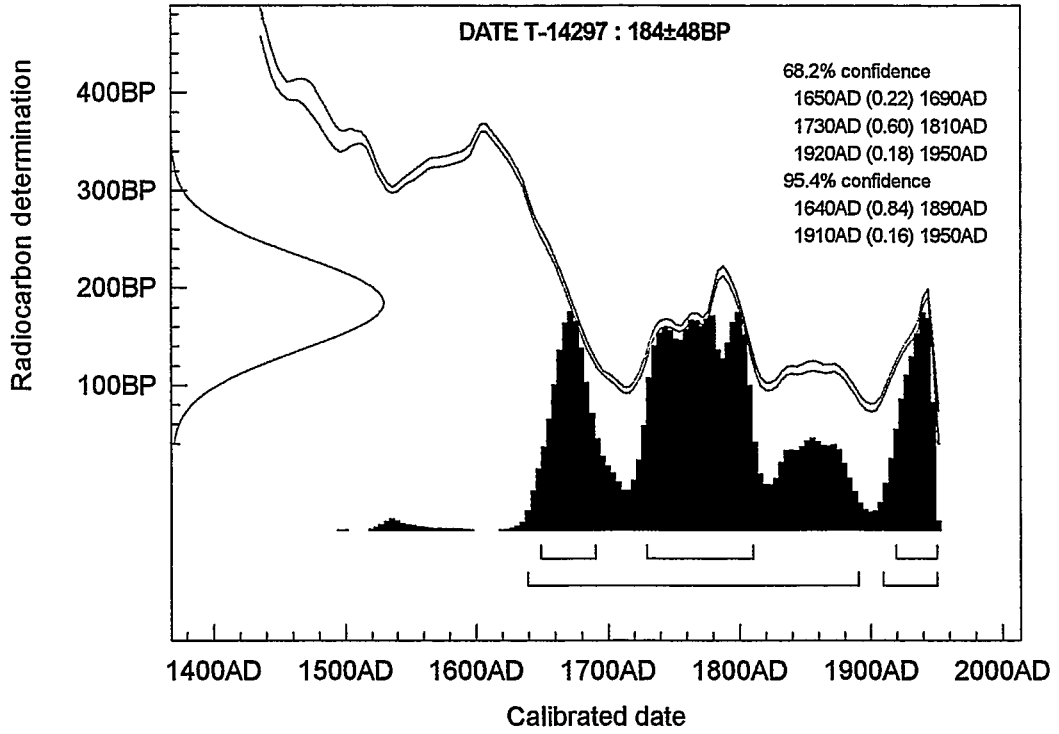
Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-14296	R13 A99/116, Bjørkegården Røllag, Buskerud	Trekull Bjørk	2.8 g	625 ± 45	AD1300-1400	-26.1*
T-14297	R18 A99/116, Bjørkegården Røllag, Buskerud	Trekull Gran	4.8 g	185 ± 50	Y.enn AD1660	-26.1*
T-14298	R30 A99/116, Bjørkegården Røllag, Buskerud	Trekull Furu	4.7 g	205 ± 45	Y.enn AD1655	-26.1*

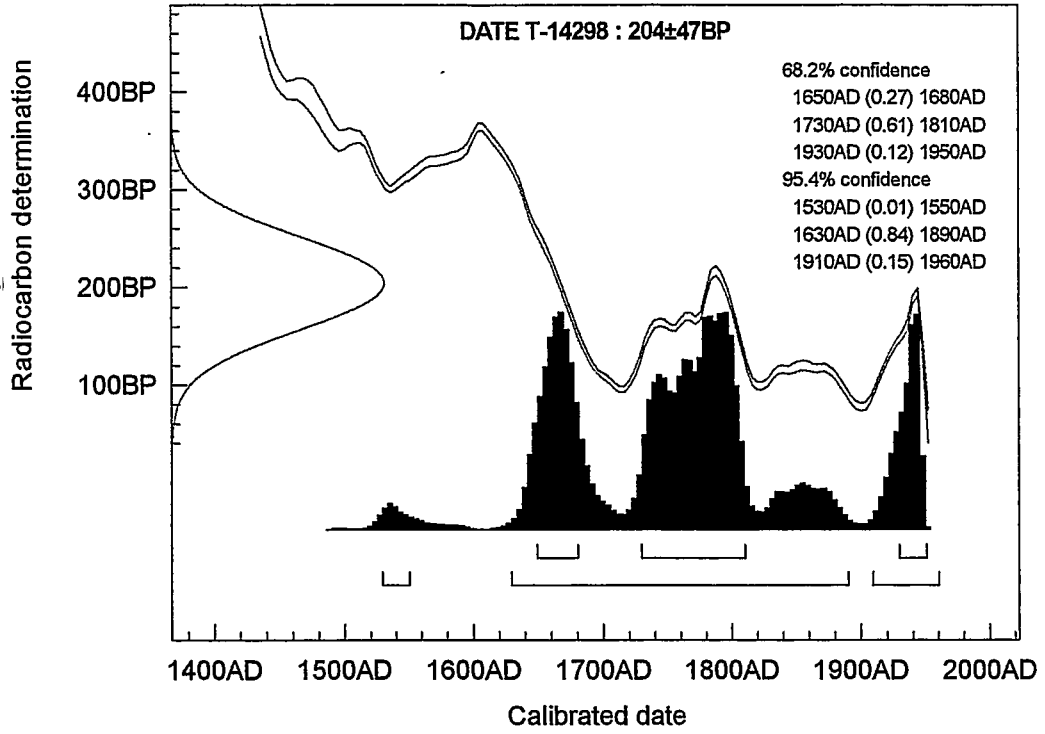
Dato: 24 NOV 1999

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulltixsen

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 9/9-99.

Til Ole Grimsrud.

Analyse av 3 kullprøver fra Bjørkegården, 13/1,3, Rollag kommune,
Buskerud. Prosjekt 19993003. A.nr. 99/116.

Pose 1, R 13.

Det ble bestemt 50 biter. Av disse var 45 Betula (bjerk)
og 5 Pinus (furu).

Pose 2, R 18.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Picea (gran).

Pose 3, R 30.

Det ble bestemt 45 biter. Alle var Pinus (furu).

Helge Irgens Høeg

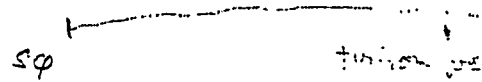

R.13 er en rønne og en slynke nærmest halvt, brødt for : spid - fæl er det en spændende tilstand
 Not kull "fantes sjældt. Grove lø slår til at det
 ikke var mulig i konen til med maskin Det blev
 derfor spundet en sjældt for hånd.

En svædet forsenking med $\varnothing$ 1,5 m med nogen
 store stenar og et belt rundt.

Etter vrede - s mest opplyst kullig top
 Ingen klare kullhorisoner, uklare vover.

R 13

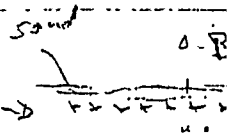
grop ca 30 cm djup

isomorfiserte vektoring

R 17. Ble fjiltollet over anleggspåle på stedet som kull kan sees.
 Nr. 13. Det ble tatt et noe ~~spesial~~
~~bredde~~ jafs med grunnmaslin. Torva
 er lagt på plass igjen.

R 17

Vest.

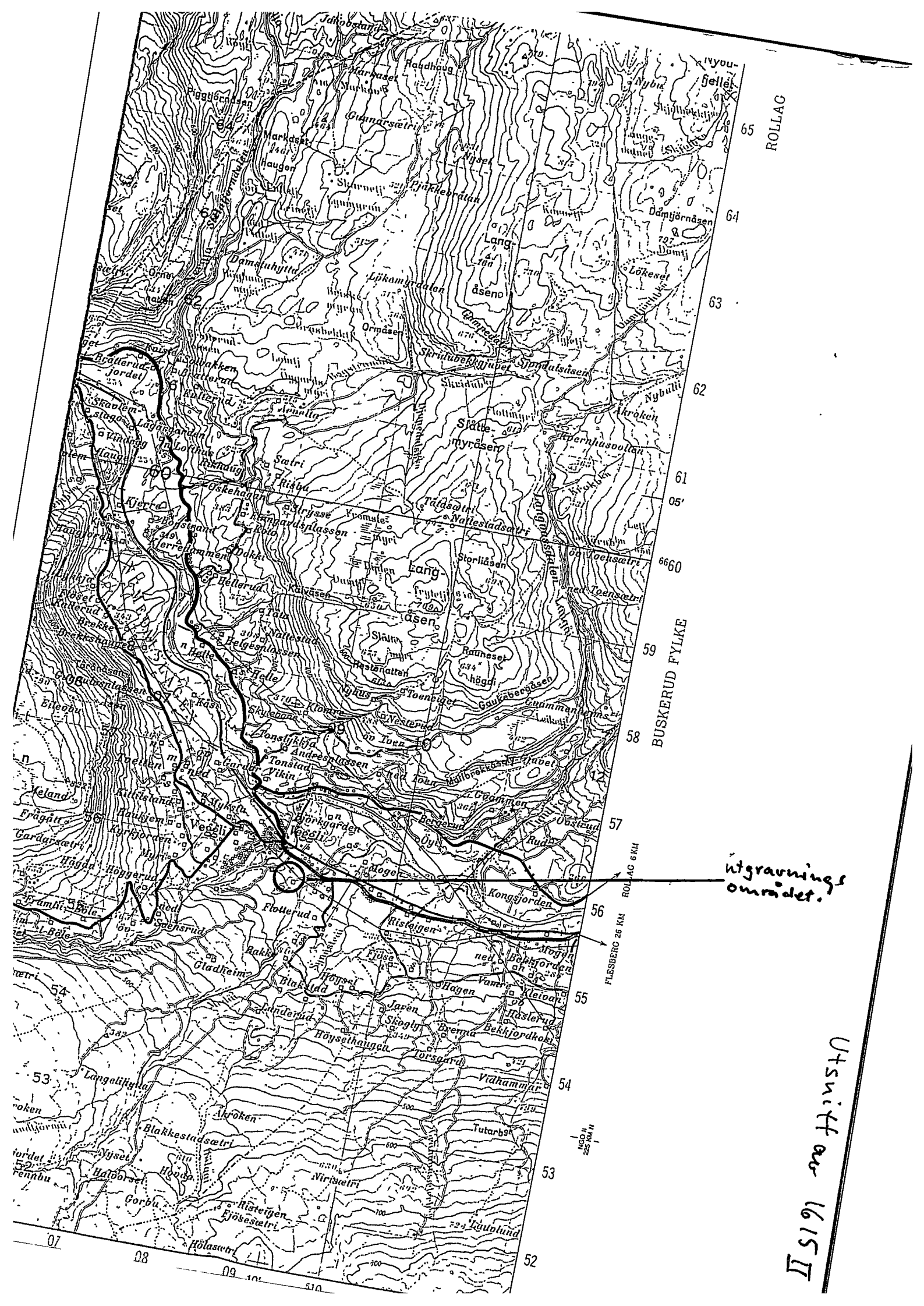
Tynn stripe med
 kull nesten helt i
 overflata; utkastet av
 grop?

Gropa er skadet i forvarande av grass
 Vær tilbedet. Ingen markert vord

Gropas $\varnothing = 1.1$ m

Utgravningsområdet.

Utsnitt av 1615 II

1

2

3

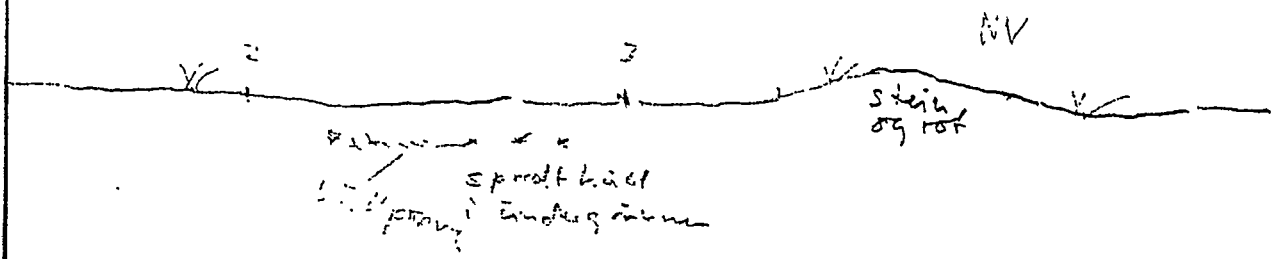
4

5

6

7

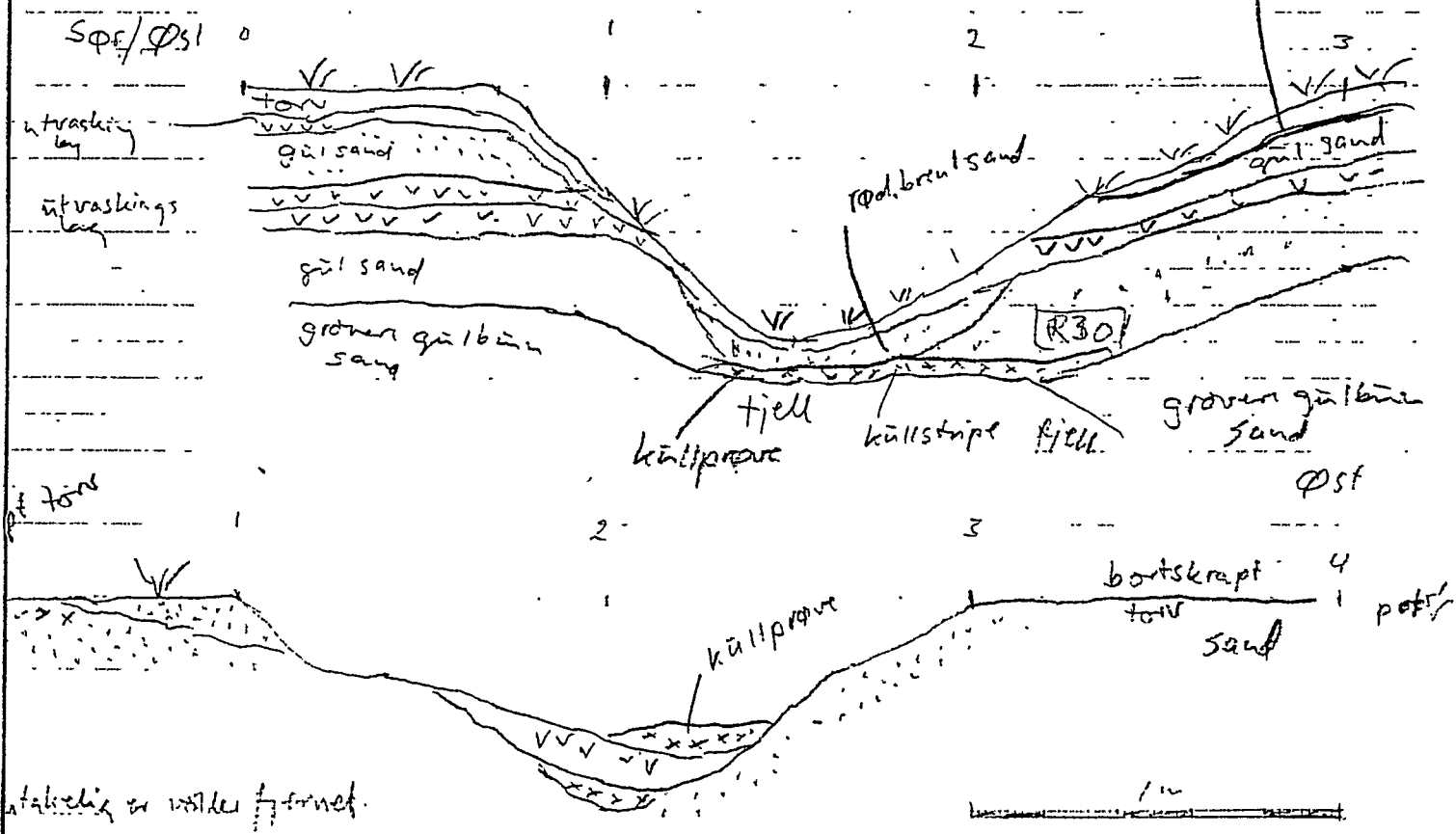
Spjettprofil ca 15 cm

R30 ligger i bunn av en naturlig dyp. Den ~~er~~ halvdele av ~~et~~ sand bort. - Spjettprofilen er tegnet i en naturlig vinkel.

Opprinnelig nedgravning ^{best} er ca 2 m $\emptyset$

Nord/Vest
tynn stripe
med kull

stabilitet er vist for formet.

PS, kan være $\emptyset$ dekket.

- x x x = kull
- : : : = gyl sand
- v v v = intraserings lag

Kullgrøp R-18 (under strømledning)

Bjørkegården 13/1, 13

Rollaag k, Buserød 18/8-99

Ole Grimsrud 1:20